

Душан ИЧЕВИЋ*

СВИЈЕТ ЈЕ МОЈ ДОМ (Душан Костић, *Пућојисци*)**

*Човјек је цијелога живота на путу од себе до себе.
Ко има себе у себи, има цио свијет.*

У обиљу књижевних дарова и радова (пјесме, приповијетке, романи...), Душан Костић је и врстан путописац.

Када сам покушао да насловим путописе Душана Костића, прије него што сам их прочитао, синило ми је: *Свијет је мој дом*. Потом ми се учинило да је свако путовање и поновно враћање, па је и *Завичај мој род*.

Душанови путописи по великој Југославији јесу и Свијет је мој дом. Путовао је по великоме свијету изван Југославије, који је Европа: Бугарска, Француска, Чехословачка, СССР, Норвешка, Румунија, Белгија, Мађарска и Швајцарска.

Читалац зажели да просторно-временски пропутује куда је путописац ходио.

Путовао сам, с Душаном, накнадно, само по Југославији.

Пућојисци су по нагону, путују, па гдје/докле стигну,

по нужди, својој, или више силе.

по налогу, да обаве задати посао,

по науму, са сврхом,

Пућници записују из доколице,

из забаве,

из навике;

за свједочење, да се зна какав је пут,

за памћење, да се поново у мислима напутују,

* Проф. др Душан Ичевић, професор Универзитета у Београду, у пензији

** Изабрана дјела, књига шеста, Универзитетска ријеч, Никшић 1992

за сјећање, у тренуцима заноса,
за обавјештење и поуку онима који желе да туда путују, за славу, да га
памте покољења.

Кинески *Тао* је *Пуи*, свакако најзагонетнији и најсвеоухватнији.
„*Тао* је космички процес у којему учествују све ствари; свијет се сагледава
као непрекидно протицање и промјена”. Философ Хуаи Нан Цуа је
записао у другом вијеку прије нове ере: „...*Тао* омогућује ономе који се
прилагођава његовом току, пратећи природне процесе Неба и Земље, да
лако управља цијелим свијетом”. Свакако су најчуднији путници кроз
вријеме.

Путовање је и *ходољубље*, нарочито за страснике.

Душан је путописац у слојевима живота, пролазнога и заустављенога
времена, свакидашње вреве, и, надасве, судбина људи.

У њему је снιο и зрио *номадски дух*.

Први му је *йуишойис*, као да ми је испуњавао жељу, *о моме родноме њра-
ду*. У Подгорици је живио, учио основну школу. Из ње је понио осјећај
свјетлосне љепоте, тишину плавога неба и врелину јужњачке страсти.

Путопис је и *временлов*. Застаје у трену вјечности и траје у новим чи-
тањима и сјећањима.

Путопис је и *йоука*, и *йорука*, *ойорука*, и *ојомена*.

Путовање је врста *ходочашћа*, *хаџилука* у коме је свако мјесто похода
свето. Нијесу само свети гробови путни циљеви, који се жуде и памте, не-
го и древни и живи градови, и манастири, и љепоте крајолика.

Душан је хаџија. Хаџ је и *на Светиоме Сџефану*, који од уснулога острв-
цета постаје живахан туристички рај, досегавши у новим временима
култну опсјену. У Боки, која је сва један разуђени град. Отворена мору, у
мору, на мору, не зна се шта је вредније, које светилиште је духовније: Са-
вина, Теутин Рисан, у коме није видио уснулога бога Хипноса на мозаику
(касније му је посветио пјесму „Хипнос у Рисну”: Једино он остаде/давно
ухваћен на спавању), Пераст, препун славних морепловаца, и онога који
је опловио свијет, чудесна Госпа од Шкрпјела, са сликама Трипа Кокоље,
Свети Трипун у Котору...

У *Поречу*, са мозаицима из IV вијека у раним хришћанским црквама,
базиликом Светога Еуфразија, гдје су спојени стил и епоха, гдје антика
још није изумрла, а ни византијски дух потпуно заузео. И сада, у Душа-
новом путопису:

„Гледају нас широке и зачуђене очи анђела у бијелом и љубичастих
крила. Занима ме тај поглед. Хтио бих да у њему пронађем понешто скри-
вено из прошлости ових сводова. Можда су његове очи зачуђене и упла-
шене од смрти коју су крај ових стубова једном гледале, баш ту, када су

се Ђеновљани и Млечићи хватали за вратове и љуто клали око Пореча и костију поречког свеца Мауруса кога су, на оном мозаику који сада море кваси, десет вјекова раније исјекли Римљани. Али крв је сасушена и испрана. Остадоше само ове зачуђене очи анђела...”

Ходајући Поречом, усхићен је, како каже, поетичном обалом.

„Обала лелуја, нестварна; шуми, блага. Ја, који толико волим ливаде и брегове прошаране модрилом гајева и море у којем гледам вјечност живота и кретања и нечег што не умире, долазећи увијек њему у хаџилук, ради, бар, додира с вјечношћу и покретом – оvdје сам, сав радостан и смирен најпослије, нашао и једно и друго сливено у непрекидну дивну мелодију. И рекох: ево најзад живота, и рекох: морам, неодложно, позвати пријатеља свог на ову гозбу природе у којој ћемо се, знам добро, узнијети и опити...” (Истога трена подсећам се на Платонову *Гозбу*).

Ријетки су путници, рјеђи путописци, који тако *осјеће* и *јроживе слајкоћу душе* призорима које гледају.

Узнесен, наставља да хода, и у врхунцу, када га одмамљују затони и заливчићи, мами вијугавост, свјежина и разноликост све љепшег и љепшег пејсажа, кликне:

„...И ја, сладак у души, лутам све даље и даље и даље, све више се разнежујући и одлазећи у плаво”. Малкице загубљен, па „пронађен”, као сваки путник који лута, па му сине да мора и да се врати, вели себи: „... Не знам да ли бих нашао пута, да ли бих змогао” (Обала зелена и море, Пореч, октобра 1953).

Море пред Поречом личи на језеро Охридско, које ваљда убрзо посјећује.

Прави хаџилук је *Охрид бљесак*, у коме се диви непрестано, наизменице, претапано, и језеру, које није море, и природним љепотама, древним манастрима, нарочито Светоме Јовану Канео, и старим кућама, у којима врви живот, у људима, који хоће да опстану у новоме духу времена. Подсећа на Самуилово доба, али не спомиње љубавну идилу Владимира, дукљанскога владара, и Косаре, Самуилове ћерке. Када застане под тамне сводове Климентова храма (Климент и Наум су утемељивачи словенске писмености, па и књижевности, како каже путописац), „испред фресака чије многовјековно тавнило бјеху брижљиво и зналачки скинули, мене скоро да ухвати чудно осјећање невјерице и привида од оног што се указа: Богородичин портрет, на загасито зеленом фону, као да се одвоји од зида, поставши наједном кип раширених руку иза којих се јасно осјећаше простор”. Свакако је много чуднија Богородица коју је у заносу музиком Респигија видио у катедрали свете Софије. „Ведро и лепршаво одзвањали су звуци у просторији црквеној, разносећи јој сваку мистичност, више

оно нису били хладни и забринути свеци по зидовима, него неки необични брадати и босоноги преци које музика прену из мртвила. Достојанствено, у прочељу и огромна, слушала је пажљиво Богородица – најнеобичнија од свих које се игдје могу видјети: са брадом и брковима! Бјеше се камерни концерт пријатно разузурио, сав у јасноћи и пуноћи звука, бјеше пропојала овоземаљским гласом Софија света. Испуњавала се душа слатко љепотом живописа и љепотом музике – истовремено...” Није задовољно знатижељу читаоца: откуда брадата Богородица.

Није стигао до Биљаниних извора из познате пјесме „Биљана платно бељаше”, није му се пјешачило, али је по граду све обишао, чак и сам веслао по језеру. Стигао је до Светог Наума, у коме сам се ја, када сам посјетио Охрид, опет неке давне године, осјећао као да сам на крају свијета?! Записао сам и у мојој збирци *Сизифова варка* („Крај свијета”).

Пућ се снијева, у сну се љућује. Пут је сан, или као сан. Путовање у сну је сликовитије, узбудљивије, заносније. На јави је, ипак, право путовање, макар што се путописцу чини, када гледа Канео, чудно рибарско насеље у пазуху брда и уз саму воду, да сања, па пита: је ли то сан, да ли је то заиста сан? Ако је толико задивљен крајичком предјела, како тек у сновима проходи непознате крајеве. Пјесник је сав у јави и у сну када снује своје стиховане осјећаје. Сан је путовања и на јави.

Вјероватно је свака *пјесма и врста љућовања кроз пјесникову душу*, мисао, дух. Ако је пјесник уз то још и страстан путописац, онда су записи с пута и врста поетскога описа, који и читаоца наводи да се сроди.

Посебан доживљај би чинило „ходање” кроз Костићеве „путописне” пјесме.

Путопис пјесмом се назива и *друмојис*. Књижевни критичари налазе да пјесник експлицитним и имплицитним изјавама „упућује читаоца на потребу „друмовања” лирског субјекта, при чему се *друмојис* може узети као – *сазнавање свијета на љућу*. За примјер се узимају пјесме *На љоврајку док кайље мјесечина*, *Слеђена љишина Висљора*, *Мреже...* (Радомир В. Ивановић, „Ријеч на почетку”, у књизи: Душан Костић, „Коначна ријеч”, Културно-просвјетна заједница Подгорице, Подгорица 1998, стр. 103).

Поједине „земљописне” пјесме (рецимо, пјесме у циклусу „Острво загонетно”) већ казују пјесникову жудњу за даљинама.

Сам пјесник је био склонији, по наслову, друмовању, него путовању. Заједно су друмовање и друговање. „Друмове су моја судбина, са њима сам друговао толике године, шта ми све они нису пружили и шта све на њима нисам доживљавао. Они су прожели моју поезију – просто тутње кроз њу. Сама ријеч звучи ми пуније и тајанственије од ријечи путеви...”, како је записао Јевто Миловић у књизи разговора *Умјетничка радиони-*

ца (1990, стр. 93). Јесте друмовао, пролазио друмовима, јесте путописао, у градовима у пролазу, и у својим пјесмама. Међутим, у тренуцима застоја, када се чека тишина, ни друмовање више није пожељно. У пјесми „Несувишни”, ријеч је чежњива метафора.

Замарају друмови, замарају улице
чека се тишина
дубља од сваког мора.
Не, ништа није сувишно,
у свему подрхтава поезија нејасна.

Радомир В. Ивановић, који је направио избор пјесамa и написао предговор, упућује:

„Пјесник служи читаоцу као путовођ по свијету сопствене поезије и као саговорник о темама које не губе актуелност поновним покушајем рјешавања. Од свих човјекових немира остају само *ријечи* као универзални свјedoци минулог свијета” (Исто, стр. 187). На путовању се много види, а само „понешто” запише. Ријеч је накнадна „потврда” доживљаја. У пјесми је ријеч СВЕ. У ријечима је свеколико „путовање”.

Јесте ли када осјетили нагон да након читања којега путописа истога трена, скоро скоком, кренете, па и пјешке, у предиио, град, мјесто путописнога доживљаја. *Душан Косћић је такав њуђођисац, који вас заводи све вријеме, нехотџице, и хотџимице да му вјерујете, да ја слиједите.*

Правоме пјеснику у путопису и боје пјевају. Тако је видио фреске у Богородици Љевишкој крај Призрена када су живописане.

Путописац је препознао рушилачку злу силу која убија људе и градове.

Најприје је зажалио што је *рушена древна Дукља*. „Некад су расцвалу Дукљу разорила словенска племена и опустошила тако дивљачки и тако темељно да се никад више није подигла и данас је тек у посљедњим траговима својим на три-четири километра одавде, од овог пркосног града који се не предаје и који поново расте из пустог бесплодног поља” („На Морачи води хладној”, јуна 1953).

Наставило се вјековима да Дукља ништи. Маријан Болица је 1614. године видио Дукљу разрушену. Понешто је било и сачувано. „Сада се могу видјети темељи двораца и обриси катедралног храма. Тамо се налазе прелијепи мрамори и мноштво стубова..., очувале су се боје; на више плоча може се прочитати латинским словима уклесано име Павла Емилија... ”

Налазе се разне врсте медаља, златне и сребрне. Подгорички Турци користе се за своје градње добро обрађеним камењем и горе поменутиим мермерима које отуда превозе на сељачким колима...”

Руски путописац Јегор Коваљевски је 1841, затекао још у извјесноме одржању.

„Први пут сам видио развалине старих Римљана и свакако највеличанственије од свих, којима се касније задивила и Италија... Његови зидови су скоро у потпуности сачувани”. Видио је *Царски дворац* који је „стварно величанствен... Значајно је и његово свједочење, писано 1859. године: „Сва Подгорица је изграђена од каменова донесених из Дукље, због чега овдје неријетко зачуђују латински натписи на камену који представља праг куће или барелеф у њеном углу” („Црна Гора и словенске земље”). И Паоло Стикоти („Древни римски град Доцлеа у Црној Гори”) потврђује да су, стотинама година све до најновијег времена, базилика и форум служили као мајдан цијелој околини Подгорице. Даје детаљне податке у чијој се кући у околини, и гдје у Подгорици налазе поједини архитектонски дјелови и натписи са Дукље.

Зна се шта је све „преживјела” Дукља, претворена у биједне расуте остатке. Жестоко сам се бунио против оних који су одлучили и извели радове, да се Дукља „прекоље” жељезничком пругом Титоград – Никшић, потом асфалтираним друмом, далеководима, водоводном мрежом. Не могу да одолим, знам да бих угоднио путописцу, да не наведем моје обједи на нове рушитеље Дукље.

Скорашње дивљачко уништавање споменичкога материјала на Дукљи казује да се простачки дух поново враћа. Утјешно је што се недавно одлучило да се наставе обимнији истраживачки радови на Дукљи и она потпуније очува.

Распада се и *древнији Медун*, уточиште посљедњег илирскога владара Генција, пред римском освајачком најездом. Душан Костић свједочи да је град допро до данашњих дана, са опаскама о запуштености. „Релативно очуван, обнављан вјероватно, служећи стратешки свима, како је ко долазио да њиме господари – запушта се ипак поодавно и разносе се његови суви зидови антички прављени, за којекакве грађевине. Могло се видјети како се распада и руни: свуд су око нас биле разбацане коцке и јасни трагови оградних зидова акрополе, трагови, иначе ријетко сачувани, такозваног киклопског, илирског здања. Да ли има (пита путописац) начина и потребе (?!) да се то растурање заустави, остављам другима на размишљање; град је интересантан и за науку привлачан, као и многобројни стари гробови у непосредној околини – ништа мање” („На Марковом Медуну”, стр. 68-69).

Путописац наизглед не просуђује о потреби да се Медун очува, обнови и заштити, али се из свега закључује да је за одржање свега вриједнога из старине културне баштине.

Организовао сам научни скуп о древној Дукљи и намјеравао да се исто тако научно расправља и о Медуну. Због неразумијевања и „шкртости” градских финансијера, није објављен зборник радова о Дукљи, а „одложен” је скуп о Медуну.

Путописац се једи што су Словени згазили *Јусџинијанову метрополю Царичин град*. Древни путописац, мудри Прокопије из Цезареје, описује: „Не би било лако побројати све храмове божје, немогуће је описати све зграде и надлештва, љепоту тргова, чесме, улице купатила, продавнице. Бјеше то просто напросто град велик и многољудан и у сваком другом погледу напредан и достојан да буде метропола читаве области. До таквог угледа дође”. Али, надирали су Словени „за ратове неограничено загријани...” Путописац придодаје: „Немирна номадска крв није нашла смирења у велелепности и раскоши овог византијског града, у палатама и трговима његовим, у високој цивилизованости какву и данас тражимо; она је рушила у жудњи за новим просторима и даљинама, незајажљива, освајала је, не знајући и сама да ће и њу једном смирити и покорити, привићи је земљи и њој привезати трајно најзад” („Царичин град”, августа 1955, стр. 63-64).

Скоројевићка незајажљивоси и данас све руши, и „почиње од себе”. Отуда је навалица и на Стару Варош, и на Дукљу, и на Медун.

Душан Костић није случајни и овлашни путник, него *обавијештени и веома образовани људскописац* који много зна и осјећа. Путописи су зато и веома поучни за свакога коме је стало до изворних врхунских културних и људских вриједности.

Убијали су људе и градови, и непријатељи, и пријатељи.

Подгорица и Пореч имају сличну худу судбу у Другој свјетској рату: савезници су их немилице рушили

Подгорицу су бомбардовали будући окупатори Аустријанци у Првој свјетској рату, наставили Талијани на Васкрс, 6. априла 1941. године, па довршили савезници почевши од 5. маја 1944. године, вјеровали или не: 92 пута. Путописац свједочи:

„Враћа се, полако, овдје живот и својски утиру трагови једне масовне смрти и разарања. Ово је град – који је у рату био потпуно слишћен, у коме, готово, није остао ни камен на камену и за кога су вјеровали да никада више неће подићи главу”. Тешко је послје многих страшних бомбардовања (Душан је записао 67), било вјеровати и у живот ових улица, и у потребу за животом, у осмијех, у небо (*Истио*, стр. 11).

Пролазећи улицама Пореча, „изгубих се међу развалинама које неочекивано открих иза високих и привлачних кућа на обали, према острву. Савезници су, из чиста мира и без икакве стварне потребе, истресали над

Поречом бомбе иза својих ратних ваздухопловних похода. Много лије-
пих кућа срубљено је потпуно или тужно зјапе као скелети, као оквири
тамни и узалудни, за које се, као по неком правилу, као да то збиља мо-
рају и као да то једва чекају, брзо хватају коприве, пузавице, коров. Ту се
Господ мало питао и био је веома немоћан да заштити јато својих хра-
мова и дворова и сјемениште: све је готово савњено са земљом, упркос
знамењима и молитвама, макар и онај што је спуштао екразит мислио је
вјероватно на Бога, прекрстивши се кратко при уласку у бомбардер. И та-
ко, један звоник одрубљене главе вапи глуво пут неба”, други, таман као
ђаво, с бусеном траве, као бакенбардима, под самим шиљком, самује над
крововима и развалинама загледан у море (*Истио*, стр. 92).

У Подгорици је потпуно срушена Католичка црква.

Масовно су страдали недужни грађани, цивилно становништво; не-
знатно Њемци и четници, сарадници окупатора. Или су невине жртве
само колатерална штета, како се говорило приликом натована градова,
1999. године.

Душанови њујојиси су ојомена за сва времена да нико нема право ни
у име икакве идеје, вјере, програма, да убија људе, руши градове, сатире
културна добра.

Залазио је Душан и у *паланке*.

Шта ће Душан по паланкама: онако узгредно, или хотимице, да зави-
ри, па прође без отиска. И паланке имају своје голе и скровите животе.
Јесу ли све паланке исте, или је свака своја? Постоји ли паланка паланке,
паланка у свакоме граду, свеједно колико био громадан? Радомир Кон-
стантиновић је у *Филозофији паланке* разоткрио сву биједу паланачкога
духа. Прије њега (у фебруару 1957. године), Душан је записао: „Како су
ипак сличне све те наше паланке и шта све треба још да се уради да у њи-
ма живот не буде учмао и поједностављен... За паланку је одавно и добро
речено да се у њој ‘дух троши у пошурицама и ћаскањима; енергија ма-
лакшава у кафанском диму; иницијативу уништава умртвљеност јавног
живота’. А паланка није само Пирот, прилично сам их видио на својим
путовањима: он ме само, у досади зимњег сутона, покрену на ове мисли,
опет и опет” (стр. 55-56).

Људи свакодневно живе тамо гдје су рођени, обикли, гдје стварају
своју судбу. И путописац са извјесном наклоношћу пише о притајеноме и
интимноме животу у Пироту, у Призрену, у Охриду... Што је иза капија?
А у паланке залута и Радоје Домановић, који је Јаши Продановићу личио
на обућарскога помоћника, и Стеван Сремац, који је урнебесну Ивкову
славу о „паланачком” Калчи записао у тадашњој паланки (и Душан попут
Сремца биљежи живи разговор џамбаса).

Не мири се са небригом коју види у *Сремским Карловцима*. „Моје место драго” изазива му сјету, Карловчанину који воли свој родни град за вичајну тугу. Прелив на све је пјесниково осјећање љепоте природе. Озарен је Стражиловом.

„Опило ме прољеће. Опио ме овај вјетар што дође с фрушкогорских вијенаца и увала, мирис овај што са свих страна пада, пада. Немам неких дубоких мисли, ни ријечи неких немам. Само су по памети једнако, весели Бранкови стихови. Осјећам их у себи и чујем како надолазе... („Бранковим Карловцима”, Стражилово, маја 1952).

Прави је пантеиста: саживљен са свиме што га окружује, што проноси кроз себе, што записује и запамћује.

Што год иуштоисао, свуда су људи. И они чине оно што је у путописима откривање тајне, која се сваким новим читањем поново налази, или се наново доживљава.

Након мога путовања с Душановим путописима, разгледао сам опсежну књигу црногорских путописа *С прага у свијет* (НИП „Побједа”, Титоград 1976), коју је приредио и написао поетски предговор, *Путовање кроз иуштоисе*, Чедо Вуковић. Обухваћено је 46 путописаца, од Маријана Болице, наравно, и Душан Костић.

Црногорци су стизали *свуда по свијету* и без предаха настављали, докле стигну. Ваљда им је таква сутука. И Његош их је подјарио када је 31. јануара 1841. године, у писму Димитрију Владисављевићу из Напуља, казао: „Ко не путује, тај не живи, тај не знаде што је свијет, што је свјетска мјешавина. Свијет је књига отворена, у којој треба учити што је свијет. Свијет је позориште смијешно на којему се треба у различитим и свакобројним маскама показивати” („С прага у свијет”, стр. 85).

Његош је држао отворену и књигу миробитија и по небесима путовао. Ријетко га је ко слиједио. Заносна је и Његошева дословна, можда и метафорична, мисао:

По вјетру путујем.

Мени свагда сопутствује противни вјетар.

Нећу поређивати Црногорце путописце. За Душана Костића могу бар напоменути да је путописао са више мара и дара.

Костићеве путописе осматрали су бројни аутори. Радомир В. Ивановић у Поговору Путописима набраја 16 приказивача. Сматра да је суштину Костићевих стваралачкога чина најбоље одредио Мак Диздар са тврдњом да је увијек трагао за „живим животом”. Систематично је писао Чедо Вуковић у огледу „Пјесник – писац – путописац” (1990). Сам Ивановић подробије залази у „сређивање” Костићеве умјетничке репортаже и путописне

прозе. Подробније разгледа литерарност Костићевих текстова, са глобалним естетичким и поетолошким одређењима: *лирским њанџеизмом и њанклаизмом*. Предлаже разврставање у летописе, друмописе и животописе. Радомир увјерљиво закључује: „Најуспјелијим умјетничким репортажама и путописном прозом несумњиво је обогаћено наше књижевно наслеђе – аутентичношћу, занимљивошћу, ангажованосту и литерарношћу, било у ширем контексту дјела ове провенијенције на нашем језику, било у ужем (Костићевом књижевном корпусу)”. Умјетничка репортажа и путописна проза стварана је „са заносом и несумњивом даровитишћу, која даје печат свему и која им (репрезентативним примјерима) гарантује трајну егзистенцију у свијету умјетности” (Путописи, *Истио*, 272-282).

Било би узбудљиво поново проћи путописним крајолицима Душана Костића.

Је ли промјена све обухватила, трају ли још праве вриједности, колико су људи нови, или исти, по основним особинама, шта је било са старим „светињама” у градовима у пролазу, шта се десило у староме/новоме Розопеку, колико су биле „скучене” претпоставке о развоју нпр. Титограда...?

Је ли, можда, *вирџуелно њуџовање* оно право?

Сједиш у кутији (соби), ставиш уређаје на себе, гледаш кроз чаробне наочаре, притискаш дугме, симулираш, отварају ти се свакојаки призори: путујеш свуда по свијету, и окол, у непознате и идиличне предјеле, сусрећеш славне људе, вратоломно возиш кола, водиш љубав како заиста, узбуђујеш се у свему...

И последице путовања, сав озарен или скрхан од умора, опет си на почетном, истоме: сједиш непокретан.

Човјек је путник у животу, *Номо виатор*.

За читаоца је највреднији *доживљај на њуџу и у њуџојису*.

Путописац је испунио своју жељу и путовођину сврху када се читалац саживи.

Путописи Душана Костића су отворени свагда за нова читања и доживљавања.

Dušan IČEVIĆ

THE WORLD IS MY HOME

Summary

In the abundance of his literary gifts and studies (poems, short stories, novels...) Dušan Kostić was a brilliant traveler.

For Dušan Kostić, travels were pilgrimage, traveling and friendship, and a sort of time machine. Traveling, in Dušan's notes, is as a moral lesson, as a massage, as a testament as working.

Traveling by Dušan Kostić is always open for new reading and experiences.

